

Liisu Lell

**Juhtiv Maksukonsultant
Deloitte Advisory**

lzell@deloittece.com

Grupiseste laenudega seotud maksumuudatustest

Panditulumaksu ei tule. Selle asemel kuulutas Vabariigi president välja tulumaksuseaduse muutmise seaduse, mille kohaselt võib Maksu- ja Tolliamet maksustada emaettevõtjale ja emaettevõtja tütarettevõtjale (nn sõsarühingule) antud laenusid kui laenuitingimused viitavad sellele, et sisuliselt on tegemist varjatud kasumieraldisega. Lisaks kohustab seadus äriühinguid järgnevast aastast alates deklareerima infot seotud isikutele antud laenude kohta (kvartaalselt). Esimene deklareerimise kohustus on 10. veebruaril 2018, mil tuleb Maksu- ja Tolliametile esitavas deklaratsioonis esitada laenude andmed, mis on välja antud alates 1. juulist 2017 või mida on 1. juulist 2017 alates suurendatud või muudetud oluliste tingimuste osas. Pärast seda tuleb laenud deklareerida kvarataalselt. Muutub ka see, et pikemate kui 4-aastaste laenude osas lasub tõendamiskoormus maksumaksjale, st maksuhalduri nõudmisel on maksumaksjal kohustus 30 päeva jooksul tõendada välja antud laenude tagastamise nii võimet kui ka tahet.

Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammis on soovitud juba mitmeid aastaid analüüsida võimalusi rakendada tõhusamaid meetmeid kasumi varjatud väljaviimise tõkestamiseks. Panditulumaksu kehtestamise ettepaneku näol oli tegu analüüsi tulemusel valitud meetmega, mis tunnistati hiljuti asjaosaliste poolt sobimatuks. Selle asemel vastu võetud tulumaksuseaduse muudatus annab maksuhaldurile tulevikus senisest rohkem infot riskianalüüsiks ning täidab loodetavasti laiemat eesmärki, st tõkestab neid juhtumeid, kus tegemist on varjatud kujul kasumi väljaviimisega Eestist.

Avalikkuses tähelepanu köitnud suuremad grupisisesed laenutehingud, kus laene on antud Eesti tütarettevõtjate poolt nende välisriigis asuvatele emaettevõtjatele, ei kuulu üldjuhul selliste juhtumite alla, kus laenu saaja oleks maksejõuetu (st suurte kontsernide välisriigis asuvad emaettevõtjad on üldjuhul maksejõulised). Samuti ei ole maksuhaldur praktikas nendel juhtumitel suutnud tõendada laenude

mittetagastamise kavatsust. See, millised laenud üldse kuuluvad uue sätte alusel tulumaksuga maksustamisele on praktikas vaja ära sisustada. Uute sätete rakendamiseks on vaja vastavat deklaratsioonivormi ja juhendit. Selles osas on edasise koostöö jätkumine erialaliitude, Rahandusministeeriumi, Maksu- ja Tolliameti ja maksunõustajate vahel vältimatu. Mida aga saab tänaseks juba tõdeda on see, et riik on tulumaksuseaduse muutmise näidanud kavatsust teemaga tegeleda. Eeldatavasti hakkab muudatuste valguses maksuhaldur riskianalüüsi tulemusel kaardistama laenutehinguid, mis oma olemuselt viitavad varjatud kujul kasumi siirdamisele. Loodetavasti ei kahjusta maksuhalduri edasine praktika nende ettevõtjate tegevust, kelle puhul laenude andmine toimub tavapärase äritegevuse raames.